

Uchwała Nr 187/XX/12
Rady Gminy Brzeziny
z dnia 30 listopada 2012 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012- 2015

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.) oraz art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.) i § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. Z 2011 r. Nr 24, poz. 128) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brzeziny.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr 187/XX/12
Rady Gminy Brzeziny
z dnia 30 listopada 2012 r.

**GMINNY
PROGRAM OCHRONY
ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA GMINY
BRZYZINY
NA LATA 2012-2015**

BRZYZINY

Wrzesień 2012 r.

I. WPROWADZENIE

Podstawą opracowania Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012- 2015 jest:

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym- określające zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty z zakresu ochrony zdrowia.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi- zadania własne gminy realizowane jest w ramach corocznie uchwalonego przez Radę Gminy Brzeziny Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012- 2015 oparty jest na zasadzie integracji działań, na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego.

Zdrowie psychiczne jest problemem nie tylko sektora zdrowotnego, ale też innych sektorów polityki społecznej. Ludzie żyjący w złych warunkach społeczno- ekonomicznych, osoby niepełnosprawne, z przewlekłymi chorobami somatycznymi oraz ludzie, którzy przechodzą zmiany życiowe, takie jak np. utrata pracy, rozwód, śmierć kogoś bliskiego, w większym stopniu narażeni są na zaburzenia psychiczne i problemy ze zdrowiem psychicznym. Osoby z grupy ryzyka mają też trudności z integracją społeczną, ze znalezieniem pracy oraz częściej korzystają z opieki społecznej przez dłuższy czas.

Głównym założeniem działań przyjętych do realizacji w ramach Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego w Gminie Brzeziny na lata 2012- 2015 jest umożliwienie jego adresatom zwiększenia kontroli nad zdrowiem psychicznym oraz jego polepszenie i podniesienie jakości życia. Odbywać się to będzie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie korzystnych zachowań i stylów życia, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu i postaw zapobiegających ich powstawaniu, przeciwdziałanie nietolerancji, dyskryminacji i wykluczeniu osób cierpiących na zaburzenia psychiczne oraz zapewnienie dostępu do poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Lista potencjalnych i realnych zagrożeń dla zdrowia psychicznego jest znaczna i obejmuje m. in. takie problemy jak: bezrobocie, warunki pracy i życia w połączeniu z biedą, rosnąca skala emigracji zarobkowej, zaburzenia więzi społecznych, zjawisko wykluczenia społecznego, proces starzenia się społeczeństwa z jednoczesnym niżem demograficznym.

Kryzys psychologiczny może pojawić się na każdym etapie życia, w różnych sytuacjach, z którymi osoba bardziej wrażliwa nie jest w stanie poradzi sobie bez wsparcia z otoczenia. Zachwianiem równowagi psychicznej dziecka i nieprawidłowym ukształtowaniem jego psychiki grożą nieodpowiednie oddziaływania wychowawcze.

Dzieci bardziej wrażliwe nie poradzą sobie z atmosferą rywalizacji w szkole, czy nieprawidłowymi postawami wychowawców i rodziców wymagających od nich osiągnięć przerastających możliwości.

W okresie dojrzewania młodzież może mieć trudności z ukształtowaniem odpowiednich wzorców zachowań związanych przede wszystkim z normami społecznymi i zagrożeniami wynikającymi z uzależnień.

Przyczynami kryzysu psychologicznego u ludzi dorosłych mogą być niepowodzenia w pracy, w życiu rodzinnym, nałogi, utrata pracy, zasobów materialnych czy śmierć najbliższych.

Zdrowie psychiczne ludzi w podeszłym wieku bywa szczególnie narażone. Często stają przed problemami samotności, bezużyteczności lub odrzucenia.

To tylko niektóre z przykładów sytuacji stwarzających zagrożenia dla zdrowia psychicznego. Konsekwentne wdrażanie założeń Programu może przyczynić się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców Gminy Brzeziny.

Profilaktyka zdrowia psychicznego w szerokim rozumieniu obejmuje również profilaktykę przemocy i uzależnień oraz wspieranie rodziny w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Te kwestie regulują bardziej szczegółowo odrębne programy miejskie.

II. LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISK ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne);
- upośledzone umysłowo;
- wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych, lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, od 1990-2007 r., wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119 % : (z 1.629 do 3.571 na 100 tyś. ludności) w opiece ambulatoryjnej i o 50 % (z 362 do 542 na 100 tyś. ludności) w opiece stacjonarnej.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzezinach, w oparciu o kryteria definicji zaburzeń psychicznych sformułowanej w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego ze oświadczeń pomocy społecznej skorzystało:

- w 2010 r. 18 osób z zaburzeniami psychicznymi,
- w 2011 r. 21 osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2011 r. 2 osoby skierowano do Domu Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami zdrowia psychicznego.

Na terenie gminy Brzeziny prowadzone jest poradnictwo specjalistyczne dla rodzin obejmujące w szczególności poradnictwo prawne, medyczne, psychologiczne, pedagogiczne i rodzinne, realizowane przez Urząd Gminy Brzeziny i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzezinach.

III. CELE GMINNEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012- 2015

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

1.1. Promocja zdrowia psychicznego

Upowszechnianie wiedzy na temat zagadnień zdrowia psychicznego w kontekście

zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz utrzymywania pozytywnego zdrowia psychicznego pozwala na umiejętne radzenie sobie z niekorzystnymi sytuacjami zyciowymi.

Cel szczegółowy:

Prowadzenie działań profilaktyczno- edukacyjnych zapobiegających pojawieniu się zaburzeń zdrowia psychicznego oraz promocyjnych - kierowanych do całej społeczności lokalnej oraz do osób narażonych na zaburzenia zdrowia psychicznego.

Działania:

- 1) Prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych, w tym szkoleń dotyczących zdrowego stylu życia oraz podejmowanych działań sprzyjających zachowaniu zdrowia psychicznego;
- 2) Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat często występujących zaburzeń psychicznych i konieczności konsultowania niepokojących objawów w Poradniach Zdrowia Psychicznego
- 3) Wspieranie działań mających na celu utrzymanie dobrego zdrowia, w tym psychicznego oraz jego promowanie wśród całej populacji ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkotykowym i przemocą domową (w tym działania prowadzone w świetlicach).

L.P.	Kierunki działania	Realizacja	Realizatorzy
1.	Aktywizacja instytucji, organizacji, stowarzyszeń i lokalnej ludności w obszarze promocji zdrowia psychicznego	- Przekazanie Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 realizatorom i współrealizatorom programu wraz z zaproszeniem do współpracy. - Ogłaszanie konkursów na realizację zadań i programów z zakresu ochrony zdrowia, promocji zdrowego trybu życia	Urząd Gminy Brzeziny 2012- 2015
2.	Podnoszenie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego	-Umieszczanie plakatów, ulotek w miejscach ogólnie dostępnych.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzezinach. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzezinach
3.	Propagowanie w szkołach idei ochrony zdrowia psychicznego	- Zorganizowanie zebrania z osobami wytypowanymi przez dyrektorów (pedagodzy szkolni, nauczyciele, pielęgniarki szkolne, zainteresowani) oraz z osobami dysponującymi doświadczeniem w realizacji celów „zdrowej szkoły”.	Dyrektorzy szkół

4.	Promowanie programów i przedsięwzięć prozdrowotnych a) zdrowy i racjonalny sposób odżywiania	<ul style="list-style-type: none">- Propagowanie zdrowej żywności w sklepiku szkolnym i w szkolnej stołówce.- Upowszechnianie wśród uczniów, nauczycieli i rodziców jadłospisów zdrowego żywienia. - Promowanie zasad prawidłowego żywienia oraz postępowania mającego na celu zmniejszenie otyłości.	Dyrektorzy placówek oświatowych, Pielęgniarki szkolne
	b) dbałość o zdrowie	<ul style="list-style-type: none">- Wspieranie realizacji programów promujących ruch i aktywny styl życia, jako element zdrowia psychicznego.- Podejmowanie działań prewencyjnych w sytuacji przewlekłego stresu.- Organizacja różnych form edukacji dot. radzenia sobie ze stresem wśród mieszkańców gminy.- Reintegracje zawodowe i społeczne wśród mieszkańców Gminy Brzeziny.- Rozszerzenie w miarę możliwości zakresu pomocy udzielanej przez podmioty powołane do pomocy rodzinom i udzielania wsparcia w sytuacjach kryzysowych	Urząd Gminy Brzeziny Placówki oświatowe z gminy Brzeziny
	c) przeciwdziałanie uzależnieniom	<ul style="list-style-type: none">- Prowadzenie w szkołach programów edukacyjnych, dostarczających wiedzy o przyczynach i skutkach nadużywania środków odurzających.	Urząd Gminy Brzeziny Nauczyciele Pielęgniarki Pedagodzy szkolni Posterunek Policji w Opatówku

		<ul style="list-style-type: none"> - Wprowadzenie specjalnych spotkań dla rodziców, poświęconych specyficznym problemom wieku dorastania, budowaniu konstruktywnej komunikacji, dialogu z młodymi ludźmi, wzmacnianiu pozytywnych zachowań wychowawczych. - Stworzenie szerokiego poradnictwa dla rodzin z problemem uzależnienia 	Zespół Interdyscyplinarny GKP i RPA
5.	Upowszechnianie różnych form pomocy i wsparcia społecznego	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniające bezpieczeństwo socjalne ofiarom pomocy domowej. Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych 	Zespół Interdyscyplinarny w Brzezinach Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzezinach
6.	Zapobieganie przemocy w rodzinach	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie poprzez: zorganizowanie grupy wsparcia dla kobiet- ofiar przemocy, oraz dla dzieci i młodzieży dotkniętej przemocą i będącej świadkami przemocy. - Terapię grupową ofiar przemocy. - Tworzenie warunków do powstania grupy samopomocowej osób dotkniętych przemocą. - Zapewnienie schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie. 	Zespół Interdyscyplinarny
7.	Efektywne spędzanie wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> - Dotowanie realizacji programów rozwijających kulturę fizyczną mieszkańców Gminy Brzeziny. - Popieranie inicjatyw angażujących dzieci i młodzież oraz rozwijających ich różnorodne zainteresowania. - Organizowanie imprez sportowo- rekreacyjnych. - Udział rodzin w aktywnych 	Urząd Gminy Brzeziny Szkoły Zakłady pracy GKP i RPA Gminny Ośrodek Kultury w Brzezinach

		<p>formach wypoczynku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udostępnianie obiektów sportowych po zajęciach lekcyjnych. - Reaktywowanie bądź organizowanie kół zainteresowań na terenie Gminy Brzeziny. - Powiększanie oferty przez placówki kultury, sportu i rekreacji o elementy propagowania zdrowego stylu życia. 	
8.	Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego - Realizacja, koordynowanie i monitorowanie Gminnego Programu Promocji Zdrowia Psychicznego - Przygotowanie corocznie informacji o dostępnych formach opieki zdrowotnej i pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi 	<p>Wójt Gminy Brzeziny Powołany Zespół do Koordynacji i Monitorowania Urząd Gminy Brzeziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzezinach</p>

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

- Urząd Gminy Brzeziny
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzezinach
- Zespół Szkół w Brzezinach
- Szkoła Podstawowa w Aleksandrii
- Szkoła Podstawowa w Dzieciołach
- Szkoła Podstawowa w Sobiesękach
- Gimnazjum w Brzezinach
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny

V. WSPÓLREALIZATORZY PROGRAMU

- Gminny Ośrodek Kultury w Brzezinach
- Biblioteka Publiczna w Brzezinach
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej działające na terenie Gminy Brzeziny
- Posterunek Policji w Opatówku

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w programie będą środki finansowe budżetu gminy, których wysokość określa co roku uchwała budżetowa oraz środki z budżetu państwa i środki pozabudżetowe.

VII. PODSUMOWANIE

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012- 2015 ma za zadanie zaprezentowanie przyszłym realizatorom wykazu problemów, które należy dostrzegać wokół siebie oraz listę celów, kierunków działania , które winne być uwzględniane dla osiągnięcia poprawy stanu zdrowia mieszkańców Gminy Brzeziny podczas podejmowania różnych działań prozdrowotnych.

Aby realizacja Programu była skuteczna koniecznym jest ciągle i systematyczne śledzenie zjawisk, działań i problemów, które są przedmiotem Programu.

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o coroczną informację o stanie zdrowia mieszkańców, podsumowanie działań przewidzianych w niniejszym Programie oraz analizę wskaźników monitorujących określonych dla poszczególnych zadań w harmonogramie realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego. Wszystkie podmioty realizujące zadania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego są zobligowane do składania w Ministerstwie Zdrowia rocznych sprawozdań z wykonywania zadań objętych harmonogramem realizacji Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w terminie do 15 maja każdego roku.

Przedstawiony Program nie ma charakteru jednorazowego, akcyjnego- jest to koncepcja długoterminowych, zintegrowanych i systematycznych działań.

Ważnym czynnikiem wpływającym na nasze zdrowie psychiczne oraz poczucie szczęścia i spełnienia w życiu jest rozwijanie własnych zainteresowań, prac, zabawa, nauka poprzez zabawę, edukacja, kultura i kultywowanie zdrowej filozofii życiowej, umiejętność dopasowania się i zharmonizowania swojego świata wewnętrznego ze światem zewnętrznym.